

บทที่ 4

ผลการวิจัย

4.1 การประเมินผลความพึงพอใจ การอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง ประสิทธิภาพการฟื้นฟูสภาพดิน
เค็มตามหลักป่า 3 ประโยชน์ 4 อย่างมีส่วนร่วมในชุมชนหนองบ่อ อ. บรบือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้เข้ารับการอบรมจำแนกตามสถานะ

สถานะ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกร	200	100
รวม	200	100

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้เข้ารับการอบรมจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 20 ปี	12	6.00
21-25 ปี	17	8.50
26-30 ปี	49	24.50
31-35 ปี	65	32.50
36-40 ปี	28	14.00
มากกว่า 40 ปี	29	14.50
รวม	200	100

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมการอบรม

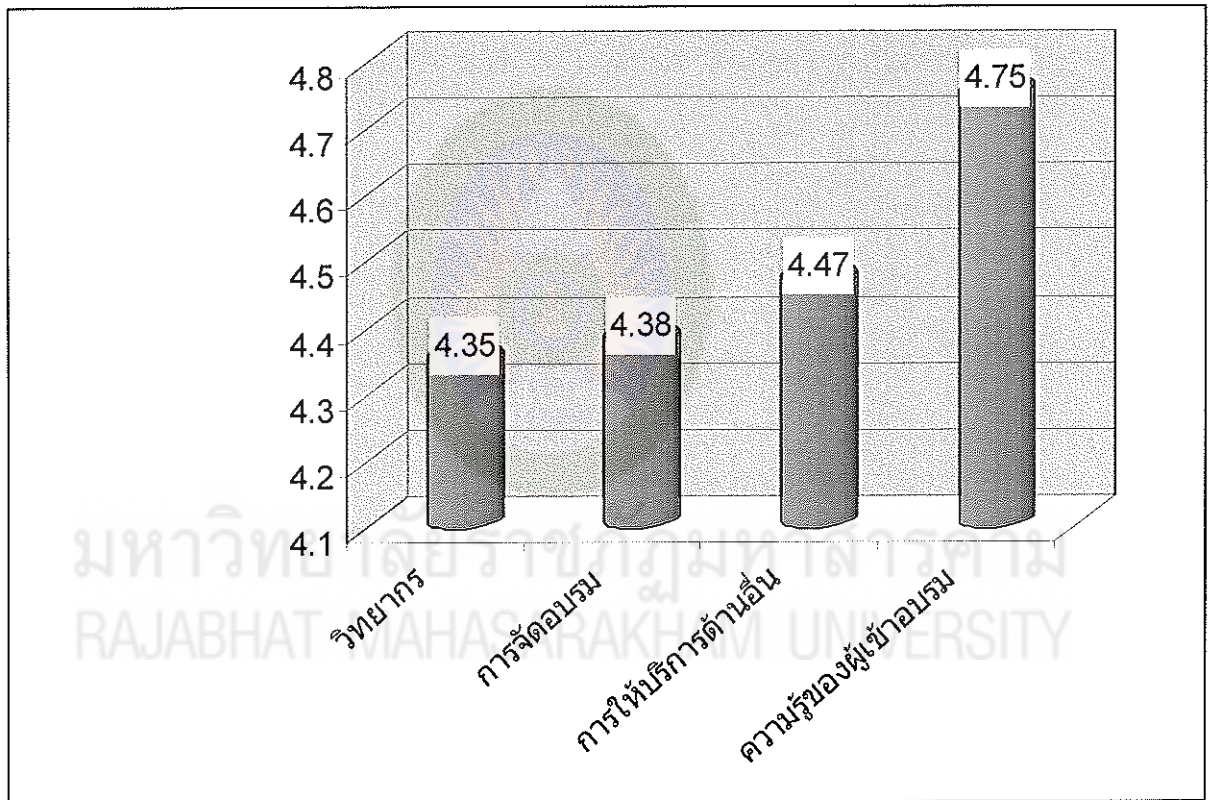
รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ผลการประเมิน
1. วิทยากรและการบรรยาย	4.35	0.72	ดี
1.1 วิทยากรมีความรู้และสามารถถ่ายทอดความรู้ได้อย่างชัดเจน	4.52	0.70	ดี
1.2 วิทยากรดำเนินการฝึกอบรมได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	4.39	0.65	ดี
1.3 วิทยากรตอบข้อซักถามได้กระจ่างและชัดเจน	4.15	0.82	ดี
2. การจัดการอบรม	4.38	0.60	ดี
2.1 เนื้อหาการอบรมสอดคล้องกับเรื่องที่อบรม	4.72	0.64	ดี
2.2 การดำเนินการฝึกอบรมเป็นลำดับขั้นตอนที่กำหนดไว้	4.63	0.50	ดี
2.3 การอบรมเชิงปฏิบัติการได้ผลลัพธ์ตรงตามวัตถุประสงค์	4.38	0.69	ดี
2.4 เอกสารประกอบการฝึกอบรมสอดคล้องเนื้อหาและเพียงพอกับผู้เข้าร่วมการฝึกอบรม	4.61	0.80	ดี
2.5 ระยะเวลาที่ใช้ในการอบรมมีความเหมาะสม	4.09	0.56	ดี
2.6 บรรยากาศการอบรมมีความเหมาะสม	4.32	0.42	ดี
3. การให้บริการอื่นๆ	4.47	0.61	ดี
3.1 มีการประชาสัมพันธ์ล่วงหน้าอย่างทั่วถึง	4.18	0.83	ดี
3.2 สถานที่จัดการอบรมมีความเหมาะสม	4.64	0.49	ดี
3.3 อาหารว่างและเครื่องดื่มมีความเหมาะสมและเพียงพอ	4.59	0.60	ดี
4. ความรู้ของผู้อบรมและการนำไปใช้ประโยชน์	4.75	0.65	ดี
4.1 ท่านได้รับความรู้เกี่ยวกับป่า 3 ประโยชน์ 4 อย่างครบถ้วน	4.80	0.65	ดีมาก
4.2 ท่านได้มีส่วนร่วมในการฟื้นฟูคืนความหลากหลายป่า 3 ประโยชน์ 4 ในพื้นที่ของตนเอง	4.84	0.78	ดีมาก
4.3 ท่านมีแนวคิดจะนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปใช้ประโยชน์ในอนาคตและถ่ายทอดให้กับบุคคลอื่นๆที่สนใจ	4.62	0.52	ดี
ผลรวมค่าเฉลี่ย	4.49	0.64	ดี

199694

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

- วิทยากรและการบรรยายอยู่ในระดับ มาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.35 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.72
- การจัดการอบรม อยู่ในระดับ มาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.38 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.60
- การให้บริการด้านอื่นๆ อยู่ในระดับ มาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.47 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.64
- ความรู้ของผู้เข้ารับการอบรมและการนำไปใช้ประโยชน์ อยู่ในระดับ มาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.75 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.65 ดังรายละเอียดในรูปภาพที่ 1

ในภาพรวมผู้เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.49 หรือคิดเป็น 95 เปอร์เซนต์ ดังรูปที่ 4.1

รูปที่ 4.1 แสดงค่าเฉลี่ยของผลการประเมินความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการเป็นแต่ละด้าน

4.2 ผลการดำเนินงานในแปลงเกษตรกร

จากการออกสำรวจพื้นที่พร้อมเจ้าหน้าที่เกษตรตำบล พบว่า พื้นที่ในหมู่บ้านหนองโก ต. หนองบ่อ มีพื้นที่สาธารณะประโยชน์ของหมู่บ้านที่ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ อยู่หลายแห่ง จึงได้ เลือก 1 แห่ง เพื่อเก็บตัวอย่างดินวิเคราะห์ความเค็ม และทดสอบชนิดพันธุ์พืชที่เหมาะสม โดย คัดเลือกพันธุ์พืชไว้ ดังนี้

1. ไม้ที่ใช้เป็นเชื้อเพลิง หรือ ไม้พื้น เช่น กระจดินเทพา เป็นต้น
2. ไม้ที่ใช้บริโภคเป็นอาหารที่เรียกว่า ไม้กินได้หรือไม้ผล เช่น แคน จี่เหล็ก สะเดา และ มะม่วงพันธุ์ต่างๆ เช่น มหาชนก เขียวเสวย เป็นต้น
3. ไม้เศรษฐกิจเพื่อการใช้สอยต่างๆ เช่น เพื่อสร้างบ้าน ทำเครื่องเรือน และเป็นไม้เศรษฐกิจ เช่น สัก มะค่า ยางนา ไม้ และหวาย เป็นต้น

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ดินในพื้นที่

พื้นที่ป่าในบ้าน หนองโก	ความ เป็น กรด	การ นำ ไฟฟ้า (ds/m)	ปริมาณ อินทรีย์ คาร์บอน%	N %	P ₂ O ₅ %	K ₂ O %	Ca %	Mg %	S %
1. ป่าเก็บเห็ด	4.3	3.99	6.2	70	83	90	75	98	82
2. ป่าโปร่ง	5.5	3.32	9.7	62	75	97	86	91	87
3. ป่าใน หมู่บ้าน	4.4	3.49	4.8	55	70	89	80	95	60

จากการทดสอบชนิดของพืชที่ได้คัดเลือก ไว้ พบว่า สัก มะค่า ยางนา ไม้ แคน จี่เหล็กและ กระจดินเทพา มีอัตราการเจริญเติบโตดีกว่า ไม้ผลที่ใช้บริโภค เช่น มะม่วงสายพันธุ์ต่างๆ และ หวาย พืชที่มีการเจริญเติบโตได้ดีในพื้นที่ดินเค็ม จะอยู่ในกลุ่มของไม้เชื้อเพลิงและไม้ใช้สอย ต่างๆ โดยในกลุ่มนี้ มีกระจดินเทพา และ ไม้ เจริญดีที่สุด โดยเก็บข้อมูลความสูงของพืช เส้นรอบวง โคนต้น นน.สด/ ต้น นน.แห้งต่อต้น ตามตาราง

ตารางที่ 4.5 ผลการเจริญเติบโตของพืชที่ปลูกในดินเค็ม

Treatment	ความสูงต้น (ซม)	เส้นรอบวงโคนต้น (ซม)	นน.สด/ ต้น (กรัม)	นน.แห้ง/ต้น (กรัม)
1. ชีเหลือก	50.48 ^{ab}	1.12	41.79 ^c	15.56 ^{bc}
2. มะม่วง	28.22 ^c	0.42	30.30 ^d	12.63 ^c
3. กระจินทพา	78.32 ^a	0.96	59.12 ^b	9.82 ^b
4. ใฝ่	41.40 ^b	1.53	62.11 ^a	22.68 ^a
5. ขางนา	38.32 ^b	1.42	35.20 ^c	5.43 ^c
6. สัก	45.42 ^{ab}	0.98	49.38 ^b	13.01 ^b
T-test	**	NS	**	**
CV %	2.35	9.08	5.21	6.29

รูปที่ 4.2 สภาพพื้นที่สาธารณะ บ้านหนองโค ต. หนองบ่อ ที่เลือกใช้ เพื่อปรับปรุงให้เป็นพื้นที่ปลูกป่า 3 ประโยชน์ 4

รูปที่ 4.3 สภาพพื้นที่ที่ดอน มีความเค็มสูง ปลูกพืชไม่ได้

รูปที่ 4.4 การปรับปรุงโดยการปลูกไผ่ สร้างร่มเงา และเพิ่มปริมาณอินทรีย์ในดิน ทำให้ปริมาณความเค็มลดลงได้

รูปที่ 4.5 การปรับสภาพพื้นที่ความเค็มโดยการปลูกป่า จากรูปเป็นการปลูกไผ่ในระยะแรกๆ

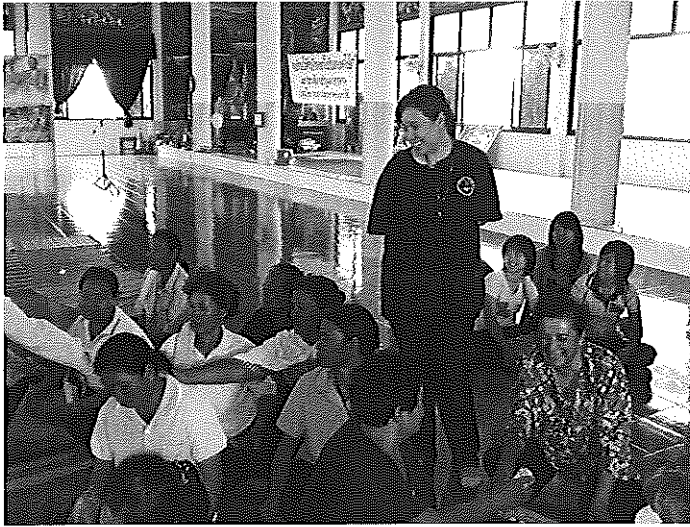

พันธุ์ไม้เพื่อการบริโภค เช่น มะม่วง มะพร้าว นำเข้ามาทดสอบก่อนลงปลูกในพื้นที่ หลังจากนั้นได้อบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อถ่ายทอดความรู้ เรื่อง การอนุรักษ์ป่าเพื่อลดสภาพดินเค็ม ให้ชาวโยชน์บ้านได้ตระหนักและร่วมกันอนุรักษ์ปลูกไม้ 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง

รูปที่ 4.6 กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการอบรมเชิงปฏิบัติการ

อบรมการป้องกันดินเค็มร่วมกับชาวบ้าน

ชาวบ้านร่วมแสดงข้อคิดเห็น

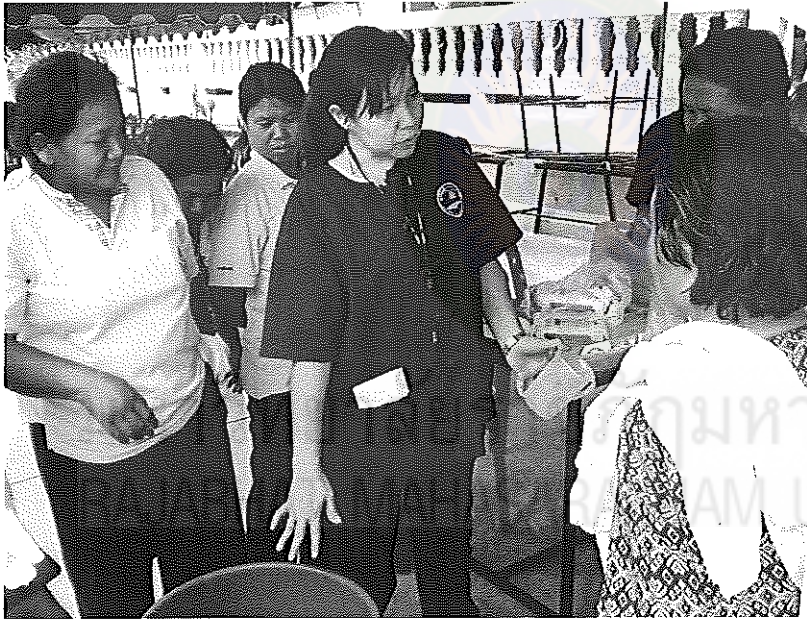
ร่วมกิจกรรมการทำสารบำรุงดิน

เพื่อลดความเค็ม โดยการใช้น้ำหมักในการปลูกพืช ไม่ใช่ปุ๋ยและสารเคมี

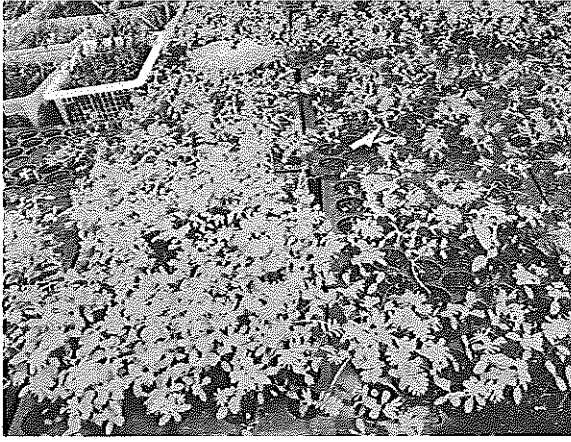
กิจกรรมการทำปุ๋ยอินทรีย์

เพื่อลดการใช้สารเคมี ที่เป็นต้นเหตุให้ ดินเกิดความเค็ม

การทำน้ำหมักชีวภาพ

เพื่อส่งเสริมการเจริญเติบโตและป้องกันกำจัดโรคแมลงศัตรูพืช ของพืชที่ปลูก เพื่อลดการใช้สารเคมีในการผลิต และเป็นการป้องกันดินเค็มได้อย่างหนึ่ง

การเพาะกล้าไม้ เพื่อใช้ในการปลูกป่า

มะขามป้อมเป็นไม้บริโภคน้ำชนิดหนึ่ง ที่
สามารถปลูกได้ในพื้นที่ดินเค็ม